

EDINOST

Glasi slovenskega političnega društva za Primorsko.

V edinosti je moč

«EDINOST» izhaja vsako sredo; cena za vse leto je 4 gl. 40 kr., za polu leta 2 gl. 30 kr., za šest let 1 gl. 20 kr. — Posamezne številke pri upravnistvu in po trafikah v Trstu se dobivajo po 8 kr. — Nastanek, reklamacije in inserate prejema Upravištvo «via Zonta 5».

Vai dopisi se pošiljajo Uredništvu «via S. Lazzaro» Tlp. Huala; vsak mora biti frankiran. Rokopisi brez posebne vrednosti se ne vračajo. — Izserati (razne vrste naznanila in poslanice) se zaračunajo po pogodbi — prav eno; pri kratkih oglasih z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 kr.

Ali bo res 15. novembra t. l. sodnji dan?

To prašanje nastaja pri naših kmetih vedno silnejše ter jih straši; posebno repata zvezda, ki se je na obnebu videla, vcepila jim je v glavo veliko zmešnjavo in pa vedni dopisi po raznih listih gledé prorokovanja sodnjega dneva. Uže po več vaseh so kmetje sklenili delo popustiti in se na sodnji dan pripravljati. Glas gre, resničen ali ne, tega ne vem, da so kmetje v Šenpasu pri Gorici delo popustili, ker mené, da uže pridelanega do sodnjega dneva ne pojedó.

V Istri modrujejo, kam bi s toliko vinom, ki jim ga letos trta obeča; kdo ga toliko popije, če bo res sodnji dan prav ob času, ko bode novo vino dobro.

Na Krasu so kmetje čeno starega terana tako znižali, da ga lahko kupujejo tudi oni krčmarji, ki so poprej le po tržaških magacinih refošk kupovali; Kraševci nočejo pijani pred sodnji dan spustiti.

Tržaški magistrat je prepovedal po vsej okolici ples v ponedeljek po navadni šagri, z dobro mislijo, naj se tudi plesalci, godci in krčmarji na sodnji dan pripravljajo.

Taka nepričakovana prepoved je krčmarje, godece in plesalce tako razdražila, da so slovesno protestirali; ker pa tržaški magistrat ni hotel protesta uslišati, zato pa so okoličani začeli v nedeljah bolj začasa plesati, v ponedeljek pa še več piti, tako, da se je bati, da vina, piva in žganja še pred sodnjim dnevom zmanjka.

Tudi v političnih krogih govorica o sodnjem dnevu vpliva, zato so Angleži turškemu Sultanu predlagali, naj pomilosti morilce Abdul Aziza, saj jih bo tako, če ne prej, vsaj na sodnji dan konec.

Iz teh zmešnjav na Primorskem i še bolj na Turškem je razvidno, da nam preté velike nesreče, ako se za časa to prašanje ljudstvu ugodno ne reši.

Premišljeval sem, kako bi se dalo to zgoditi in ljudi iz zmešnjav oteti in od straha odvrti.

Po dolgem premišljevanju sem sklenol to le poskusiti: 1. sežgati vse one časnike, ki donajajo prorokovanja o sodnjem dnevu; 2. po vseh časnikih oklicati za golo laž prorokanje o

sodnjem dnevu Leonorda Aretino in tovarišev; 3. če pa ne bi vse to nič koristilo, potem pa počakati do 15. novembra t. l. in se osobno prepričati o sodnjem dnevu.

Prav ko te zadnje vrstice pišem, spomnil sem se, da mi je mlada ciganka prodala knjižico, ki jo je lepa italijanska modrijanka spislala, v katerej navaja prorokovanja najodličnejših zvezdogledov, modrijanov in Šembilje. Ta prorokovanja so taka le:

Miha Nostrodamus, ki je v letu 1556 živel, prorokoval je: leta 1870 bo velikanska vojna dveh narodov, potem se en narod vzdigne in svojega vladarja s prestola pahne; leta 1872 se trije narodi združijo ter bode konec preprirov. V VI. poglavju pa pravi: Papežu vzmó vladarsko oblast in državo, ter mu pusté le cerkveno oblast, potem nastane cerkveno proganjanje in v tej žalosti papež umre.

V XI. poglavju je zapisano: V jutrovih deželah se bodo godile velike zmešnjave, prepripi in vstaje, en cesar bo primoran, z vojsko reš vrediti.

V knjigi sem našel tudi prorokovanje sv. Malahije, ni mogoče vsega popisati, ki pravi: Po smrti papeža Pija IX. bo do konca sveta še deset papežev in zadnji papež bo Peter II. on ne bo hotel kraljeve časti, kakor je tudi Kristus ni hotel, ter cerkev in duhovenstvo tako vredí, kakor je bilo to v začetku.

Modrijanka pristavlja še ta le prorokovanja: Od leta 1841 do l. 1846. bodo dobre letine; od l. 1847 do 1850. bodo prepripi in vstaje mej ljudstvom; od leta 1860 do l. 1880 bodo slabe letine, draginja, žalost, vojne in bolezni mej ljudstvom.

Od l. 1881 do l. 1887, bodo sploh dobre letine. V letu 1888 bodo na Nemškem veliki prepripi, vstaja, in prostega kmeta postavijo za kralja, imenoval se bo «Matijas», ter bodo krvavi boji do l. 1913. Od l. 1914. do l. 1958 bodo dobre letine: obilo žita, sadja, vina, in trgovina bo zelo živa. Potem pa se bo v Babiloniji rodil Antekrist in v l. 1988 se začne vojskovati in okliče za Mesijo in kralja (ta čas bodo judje zadovoljniši nego v onej dobi, ko so jih na Španskem žigali. Pis.); ter bo hudo ljudi trpinčil. Po velikih zgodbah, ki se bodo godile v njegovem kraljestvu do leta 1990, pridejo strašna nebeška znamenja, in ljudje bodo v velikem

strahu; bližal se bode konec sveta. Solnce in luna zgubita svojo svetlobo, zvezde bodo z neba padale, iz zemlje se ogenj prikaže in vse požge; konec sveta bode dne 29. februarja 1999. Takrat bo en hlev in en pastir.

Potem takem je — če kdo hoče verjeti — do sodnjega dneva še 118 let, in gotovo je bolje, da verujemo temu prorokovanju, nego onemu, ki nas straši, da bode letos 15. nov. sodnji dan.

Ker se je navedenega prorokovanja od l. 1556. (spisano, to se ve, še le v letu 1881) do danes uže mnogo spolnilo, zato ni dvomiti, da se tudi v prihodnje spolni. Bodimo tedaj brez skrbi in straha, ker ne bode 15. nov. t. l. sodnji dan, ampak dne 29. februarja 1999. In s tem je rešeno to prašanje. Upam, da sem to prorokovanje natančno in resnično preložil na slovenski jezik in tako pomiril in prepričal posebno naše kmete, da bodo nadaljevali svoje delo in opravila ko dobri gospodarji in vzorni očetje svojim otrokom in se ravnali po slovenskem pregovoru, ki pravi:

Delaj, kakor bi imel vedno živeti;
Moli, kakor bi imel jutri umreti!

V tržaške okolici v XIII. letu našega narodnega delovanja.

Jurikus.

Dopisi.

Iz Istre 12. avgusta.

(Strašen glad se bliža tudi to leto Istri).

Uže zdaj so isterski kmetje v veliki stiski zaradi dolgov, katere so bili prisiljeni narediti v predlanskem gladnem letu, da so se mogli preživeti. Prošlo leto so morali prodati vse, kar jim je bilo milo i drago, da so mogli platiti davke, ali trgovcev, kateri so jim dajali na vero žito, da niso za lakoto pomrli, niso mogli platiti. Ti trgovci so bili večinom toliko milostivi, da so tožnih kmetov do letos čakali, ker so jim ti obečali, da jim letos z grozdem dolg povrnó. A zdaj, gleži! strašna suša in goreča vročina je jednemu kmetu vse polje uničila, edino upanje je še grozde, katero je v nekaterih krajih Istre dobro zarodilo, a še to je v božjih rokah, i če tudi srečno dozori i se polga, kmet nema več pravice do njega, ker ga je večinoma, kakor je bilo zgoraj rečeno, zastavil trgovcu za predlanski dolg, i trgovec, kakor je to v Istri navada, pride ga tudi trgati, i tako kmet to leto ne dobi s polja nobene reči za

živež. Da bi se Bog usmilil, i vsaj zdaj poslal dober i zdaten dež, vsaj bi še kaj po vrtil oživelo, kako zelenje, i sejala bi se še repa, to bi še nekoliko pomoglo; ali pekoče solnce odganja vsako vlago, domača burja skoči na vsak oblak, ki se prikaže na nebu, da ga z mogočno svojo silo pretira. Usmiljeni Bog, pomози!

Na Barki 7. avgusta.

Kakor bode letos razstava goved v Gorici meseca septembra, tako je bila tudi uže enaka razstava leta 1874. Pri tej razstavi je imel Jarnej Prelec posestnik z Barke bika. Za premijo je dobil enoletno junico marijadvorske pasni. Ker pa mož goveda dobro redi in se trudi za živino, katera je podloga kmetijstva, zato mu je slavno c. kr. kmetijsko društvo v Gorici, katero je vse časti in hvale vredno, leta 1877. podelilo bika «švicarja» za zboljšanje živinoreje v okolici. Mnogo lepih goved se je zaplemenilo po tem biku. Tudi lastnik je imel kravo, ki je 3 leta minolo na sv. Marka dan. Lepa nada. Ali človek obrača, Bog obrne. Dne 17. julija t. l. popoldne se prepreže nebo s sivimi oblaki, dež se vsuje z nekoliko toče in blisk šviga po oblaknem nebu. Okoli 3. uri trešči imenovanemu posestniku v goveji hlev in mu ubije omenjeno kravo. On to koj naznani županstvu, kakor postava velevala.

V soseski vasi Vazeje je pred 15. dnevi poginola krava za črmom (vračnim prisadom.) Mrho oderó, pa nobenemu nič o tej stvari ne naznanijo, in tudi pojedó strupeno meso. Na stopki so slabi, kajti mnogo ljudi je obolelo in do dandanes sta dva umrla. Ljudje so omilovanja vredni, ker poljščine imajo pod milim nebom in tudi izorali niso nič za jesenske pridelke. Od dne do dne gre na bolje, kajti čislano županstvo v Naklem sina vso moč prizadeva priti tej nezgodi v okom. Vsak drugi dan obišče bolnike okrajni zdravnik in hlevi se disinficirajo.

Iz sežanskega okraja 8. avgusta.

(Suša, živinska bolezen, sklep tols. leta v Sežani, odgovor dopisniku «Slov. Naroda» iz Sežane.)

Ne vem, kaj bomo letos počenjali. Vsako leto nas tlačijo reve in nadloge. Davki se vedno množé. Ako bi letine ugajale, vsaj bi se naš kmet kaj pripomogel, a tako nikakor ne gre. — Letos polje jako dobro kaže, a suša je začela pritiskati, če nam ljubi Bog ne pošlje dobrega dežja, bomo tudi letos na slabem. Bog

Podlistek.

Delo sv. Cirila i Metoda.

V spomin 5. julija 1881.

Spisal Jaromir Volkov.

II.

(Dalje.)

Oproščen se vrne sv. Metod naravnost v Panonijo k svojemu zavetniku i prijatelju knezu Koclju, ki je h krati vrlo ljubil slovanski jezik i skrbel za narodno prosveto.

Nekaj časa je bival tam, da je vtrdil cerkvene potrebe, potem pa otšel na Moravsko ter si izvolil za stalno bivališče Velegrad, ki je bilo tedaj tudi knežje stolno mesto.

Sv. Metod je neutrudljivo delal s svojim duhovstvom za božjo cerkev i slovanskega naroda blagost. Videlo se je očitno, da vlada te ljudi duh božji i da čujejo nad stvarjenim delom sami sveti krilateci, kajti slovanska cerkev se je napram vsemu krutemu protivju vendar le vtrjevala i razprostirala.

Ali ogenj starega sovraštva v Nemcih ni ugasnil, le še huje je razsajal proti sv. Meodut, i z novega se vzdignil na zlobno delo zoper slovanski narodni napredek ter bruhnil naravnost na sv. Metoda.

O zavisti nemških, oziroma latinskih škofov, uže smo govorili; i prav ti so se obrnili zdaj v dosego svojega namena naravnost na omahljivega Svatopluka, rekši: Tebi i velikej tvoje državi preté nevarnosti i nesreče, i te pouzročuje jedini tvoj metropolit Metodij; i zato mu svetujejo naj ga uniči. Skušajo

mu tudi na vse mogoče strani pri narodu veljavo i zaupanje vzeti s tem, da ga obrekujejo i resnici podobne laži o njem mej svet trosijo. Papežu z nova lažnjive pritožbe pišejo, ter iste osobno odpošiljajo, da lahko premeteni poslanci tudi z lisičjo besedo v Rimu še črneje obrekujejo, nego je bilo to v pismu mogoče. Mej družimi se vedno še glasi stara zatožba: da uči krivo vero, da se ne drži cerkvenih običajev, da služi liturgijo v neotesanem slovanskem jeziku, da sega preveč v pravice posvetnih oblasti, da cerkvi dela bolj v škodo nego v korist, itd. ter od papeža zahtevajo, naj ga po svojej oblasti precej razslužbi, t. j. odstavi od panonske i moravske metropole.

Kar niso sovražniki sv. Metoda pri papežu Adrijanu dosegli, toliko v večji meri so se nadejali doseči pri novem papežu Ivanu VIII.; zato je bila tožba pisana v ozbiljnem nemškem duhu.

Papež zatožbo prečita ter sv. Metoda s pismom od 14. junija l. 879 pozove na odgovor v Rim.

Sv. Metod se nemudoma odpravi na potovanje. Dospevšega v Rim papež posebno spoštljivo i prijazno sprejme, kakor moža velicij zaslug za krščansko cerkev.

Papež skliče cerkveni zbor, v katerem sv. Metod uže drugič sedi na zatožnej klopi.

Da se pritožba nemških, oziroma latinskih škofov formalno reši, izprašuje papež sv. Metoda prav na drobno i strogo o vsem, kar je zatožba zlobnežev zoper njega govorila. Sv. Metod se z nova prav slavno opraviči ter nasprotnikov nakane poplona uniči. V vsem svojem dejanju i nehanju je sv. mož od papeža i cerkvenega zbora sploh bil prav vrlo pohvaljen i zelo omilovan, da mora po nedolžnem od zlih ljudi toliko krivice trpeti.

Ko rešuje papež cerkveno razsodbo obema strankama, piše tudi moravskemu knezu Svatopluku koncem junija meseca 880

obširno listino, iz katere posnemamo nam zanimljive stavke, ki se glase tako:

«Mi smo spoznali, da je Metod, vrhovni vladika moravski i panonski, v vseh cerkvenih naukih i obrednih pravoveren, čestitljiv i cerkvi velekoristen; zato ga pošiljamo, da vlada božjo cerkev, zopet v tvoje zemlje, i sicer tako, da po cerkvenih pravilih vsa oblast njemu pripada. Božje ljudstvo je njemu izročeno. Ukazujemo dalje, naj duhovniki, dijakoni i minihi, v tvojih zemljah prebivajoči, katerega koli reda i jezika, slušajo imenovanega našega sobrata i vašega vrhovnega vladiko. Ako bi se trdovratno i nepokorno drzevali delati razkol, ukazujemo, da se morajo ko sejalec plevla po našem ukazu izključiti i izbrisati iz tvojih občin i izmej tvojih zemelj, vzlasti po pravilih, katera smo mu dali i jih tebi poslali.

Slovanska pismena pa, sestavljena od filozofa Konstantina (Cirila), s katerimi bi se kakor je spodobno, Bog slavil, vrlo hvalimo, ter ukazujemo: naj se v tem jeziku Kristusova dela oznanjujejo. Pravej veri i veronauku ni nasprotno, če se božja služba (sv. maša) v slovanskem jeziku poje, sv. blagovestje ali sv. pismo stare i nove zaveze, dobro poslovenjeno i razloženo čita, i vse druge časoslovne službe opravljajo, kajti, kdor je ustvaril tri glavne jezike: hebrejski, grški i latinski — ustvaril je tudi vse druge sebi na čast i hvalo. Ako pa ti i tvoji služabniki rajši po latinski liturgijo slišite, naj se vam posebe služi».

Uže naredba papeža Adrijana II., zaradi dovoljenja slovanskega obrednega jezika, silno je Nemce vznemirila. Na tej kosti so vedno i vedno glodali i premišljevali, kako bi bilo mogoče temu škodovati. To škodoželost oživotvorijo prav pri trepetlikastem i v narodnem oziru zelo omahljivem Svatopluku. Švabje mu zabijejo v glavo, da je slovanska liturgija le za priprostega kmeta i sploh ljudi nižje vrste, latinska maša pa bolj

daj, da bi se ne varal. Poleg tega se je v našem okraju (blizu Divače) prikazala neka živinska bolezen, ki se »vranica« imenuje. — Ubogi kmetje, ki morda v vsem letu enkrat pridejo k koščku mesa, razdelili so si to kravje meso in še le sedaj se vidi, da so si zavdali. Več leži bolnih, a nekateri so še celo umrli.

V Sežani te dni sklenejo šolsko leto kakor lani z šolsko veselico. Pri tej priliki se izda tiskano šolsko poročilo. Enako se zgodi, kakor slišimo, tudi na štiritirrednici v Komnu, t. j. izda se prvič tiskano šolsko poročilo, kar je hvalevredno delo g. vrhovnega učitelja Antona Leban, pa slavnega c. kr. okraj. šolskega svetovodstva, katero to blago početje radovaljivo podpira. Vsa čast gre posebno g. glavarju vitezu pl. Bosiziu.

Ker sem uže pri tem, naj še nekaj omenim. V »Slov. Naolu« od dne 1. t. m. čitamo v dopisu iz Sežane to-le: »Pretekla leta togovalo mi je večkrat srce, premišljevalje razkošje in surovost kmetijskih otrok v Sežani. Odkar pa je dobila Sežana marljiv in neutrudljiv učitelja gospodičino K. in P., potem pa vrliga učitelja g. K. prebilita je zora, prosvitili so solnce traci mlada srca...« itd. S tem hoče g. dopisnik dati indirektno kľofuto g. Ant. Lebanu, sedanjemu vrhovnemu učitelju v Komnu, bivšemu vrlému sežanskemu učitelju, službečemu skozi tri leta v Sežani, — češ, da ni bil on vreden prednik g. učitelja K. — Spominjajo se pa vsi Sežančani, da je prav g. Anton Leban delal na to, da je začela mladina lepo pozdravljati, da je prebilita zora, prosvitili solnce, žarki v mlada srca — sežanske mladine. Enako sta delale gosp. K. in P. To g. Ant. Lebanu more odrekovati direktno ali indirektno — le zlobno pero g. dopisnika, ki se skriva za krinko šifre »—«, ter se boji pokazati prav svoj obraz, tudi dobro poznamo bledega kosmatina. Naj drugo pot pred svojim pragom pometa; druge pa naj pri miru pušča. Vsekako se pa čudimo, da se g. A. Leban g. dopisniku ne oglasi.

Proti koncu naj pa povem še to. Čestokrat me zaneslo opravila v vas, kder dotični »Narodov dopisnik« učiteljje, a prav tamošnja šolska mladina kaže — »razkošje in surovost«, ker v šolo gredé me še nikdar pozdravila ni, čeprav nosim gospodsko obleko; le zljala je v me, kakor Gorjanec, ko pride prvičkrat v mesto. — Fiat aplicatio!

Z Goriškega 4. avgusta.

(Položje označujoči uvod. — Nemčur se je spekel. — C. kr. vladnica v Gorici. — Fabrike, osodepolne za našo mladino. — Uboji in samomor. — Volitev dež. poslanca. — Vročina.)

Dovolite, da sem danes prilikar. Neki žid — tako sporoča stara povest — prodal je konja necemu kmetu, ki pa ni videl, da konj ne vidi. Nekoliko dni potem zapazi to libo. Da-si ni bil strasten pravdar kakor kakov Bric, zdi se mu vendar treba, da izaka pred sodnika pokliče. »No, ali ni konj dober?« vpraša sodnik. Kmet odgovori: »Konj bi bil uže dober, a vidi ne! Obregnovši se nad njim posegne žid naglo v besedo: »Glej ga bedaka! Ali bi hotel konja, da ti časopise čita?« — Ne bodi mi v greh štet, ako obrnem to na slavni §. 19. tem post., po katerem mi Slovenci uže kakor duše v včah vzdihujemo i roke stegujemo — vendar še zaman. Vse se vjema. Ta 19. §. je dober, edino rešilo naše, mogočno zagotovilo naših pravic i enakopravnosti našega jezika v šoli, uradu i

javnem življenju; židji so zagrizli naši zoperniki, mi smo kmet, ki tožimo. Oni pa — postavni uradniki, ki bi imeli 19. §. izvrševati, vedejo se i delajo uže tako, kakor bi naravnost govorili: »Slovenski sitneži, kaj bi hoteli, da bi ta §. še služil vašim vročerkvrim nameram? Saj je dovolj, da stoji na zakonikovem — papirju, le zadovoljni bodite s tem, ki ste zmecljani i trmast i bi vso roko hoteli imeti, če se vam prst pokaze...« Vendar se je te dni v naših krajih pripetil tragikomičen dogodek, ki je menda vreden, da se zapiše. Neko neveličje slovensko, ki naše Nemce s slovenskimi vlogami preprodrno dolgočasi i muči, da jim je uže jojmene, prošil je te dni tak urad necega potrdila, i to — o groza! — zopet v slov. jeziku. Načelnik temu uradu, ki mu groze kar zobje zaklocejo i jeze ves život zadržeta, ko kaj slovenskega vidi, izmisli si strašno maščevanje; kajti sila dela človeka znanjane. Da bi zopernega prosilca kolikor moči ujezil, zgrabi hitro peró, ter zapiše potrdilo naravnost na hrbet njegovej prošnji slovenske — v visokej nemščini, namestu na posebnej polji i v slovenskem jeziku. Gotovo se je načelnik v pest smiljal, češ: vem, slovenski modriha, da si želel slovenskega odpisa; a kako me veseli, da sem ti to veselje sijajno skrhal. Vendar glejte, ni vselej prav, če se kedo smeje; vsaj načelnik naš ni imel takrat zakaj. Čujte, kako se je sam v svojo mrežo zamotal. Ostentativni atergat nemški na slovenske prošnji pojde prihodnji teden ko priloga drugej petičji, kder se mej drugim govori, da je tod nemčurska zvi-jača marsikaterega Slovenca požrtvovala, v roke — samemu presv. cesarju. Bezdvoybeno se Nj. veličanstvo z lastnimi očmi prepriča, kako se tod uraduje i zadoščuje 19. §. Kombinacija ta je bolj maščevalna i čudniša, nego morem danas povedati. Svoječasno kaj več. Deste, da videte morskega volka. Gotovo se ga k malú polastite. Bog dal, da prej ko prej konec naredite njegovemu rogoviljenju. Mi pa opazujemo drugega volka, ki nam slovensčino davi, i ni videti, da bi se ga precej iznebili. Ta volk je nemški duh, ki se sedaj veliko več nego kedaj šopiri na tukajšnji c. kr. vladnici. Inako se dela človeku, ki mora se prepričati, kako se odgovarja vsem našim prizadevam — baš narobe, to je žali tako res, da nam te pritožbe nikdo ne more izpodbiti. Prav malo, malo manjka, da ni ves ta slovenski zavod tako nemšk, kakor kateri gori v visokej Nemčiji, kajti pičili ostanke slovensčine, ki jih še moraš z drobnogledom iskati, nas nikakor odškodovati ne morejo. Kako se pa ujema »nemška vladnica« z vladilnimi se osobami, ki bodo kedaj v domačih jezicih podučevale, to, prosim, naj bi mi kedo pojasnil. Jaz se ne zvem v to. Vse pa ni možno, nas z veseljem i posebnim zaupanjem v noveje naredbe navdajati. Kako vendar? Slavni jurist Robert Dostal v svojej učenej knjigi: »Verf. u. Verwaltungsrecht der öst. ung. Monarchie« moško pravi na str. 245: »Glavni povod nezaupanja do noveje ere je preziranje želj slovenskih narodnosti, nalaganje trdih kaznij njihovim pol. listom, pa tudi izjemno postopanje zoper nje, kedar se količkaj gane njih narodna zavest.« Da je tudi poslednje res, dokazuje tudi to: Pred nekaj leti pride v Trstu umrši velik narodnjak Mat. Debeljak (odpočinuti včine dej mu Panel) na Dunaj ter obišče mej drugimi tudi šolskega referenta Kollerja, zagrizlega Nemca. Pogovor nanese tudi na necega tukaj-

šnjega Slovenca. Koller pristavi: »To vam je grozno prenapet slovensk rogovilež, na vso moč moramo si prizadevati, da ga odstranimo!...« Zares lep i pravičen povod! Toda nazaj. V istini smiljo se nam slov. učitelji c. kr. vladnice — sicer odlični narodnjaci — da jim je opravljati tako protinaturno tlako — proti osebnemu prepričanju. — Todišnje fabrike, sosebno one v Stračah i Podgori, so za mnoge okoličane i meščane naše velika dobrota; ali so tudi ognjišče, kder se kuha hud strup za narodni čut naše mladine. Res je, potujčevanje se vrši brez agitovanja, samoočesno je, a tem nevarniše. Na mestu milih naših pesnic, čuje se uže prepogosto v nekaterih naših vaseh neko faliluliranje. Zdaj evete: »Una volta t'amavo, adesso non più itd.« Furlanščina i italijanščina prodira ko neka avantgarda irredentovskim nameram, prepeva se laški, furlanski, pogovarja i celo — kolne se v teh jezicah. Mladine, v onih fabrikah delajoče, poprijema se uže preočividno neka ptuja oholost v vedenji, kretanji i besedi, ki preti v kratkem pomoriti še zadnji sveti čut za materin jezik, za domače šege i navade. Kedor bi dejal, da je to pretirano, izpovedal bi se nehoté, da ne vidi, akopram gleda. Toda kaj pomaga še tako srečna diagnoza, če ni primernege leka? Zato opozarjamo pred vsem gg. učitelje, naj delujejo tu sosebno s petjem, govori i časopisi. Tudi na počitnice vrnovši se dijaci imeli bi tukaj hvaležen posel. Če otimamo svoje, do katerih imamo po krvi vso pravico, ne jemljemo nikomur. To ni Krišpin, ki drugim usnje krati, da potrebne obuva; mi ne jemljemo ptujcu ničesar, ampak jemljemo si svoje. Pozor tedaj! — Blizu Mirna dobro uro od Gorice oddaljene i na tržaške cesti stoječe vasi — razsnula se je 2. t. m. grozopolna tragedija, ki je prouzročila veliko senzacijo v naših krajih. Neki Faganeli, čevljar iz one vasi, bil je izvolil za svojo ljubo neko Franco Komel, ki je bila pridna in poštena delalkinja v Ritter-jevej fabrikli, i si je bila uže prištedila kaci 200 gld. To znanje je trajalo nekaj let, kar dobi — relata refero — Faganeli 5 gld. kot neko otškodbo od ljube. Faganeli zagleda v tem povračilu očitno odpoved, i ta ga tako osodepolno razkači i vzburka, da sklena črno dejanje, grozen umor. Le prehitro se mu posreči izvršitev brezbožnega naklepa. Omenjenega dne se oboroži s kuhinjskim nožem, i ker mu je bil znan čas povratka njegove ljube od ponočnega dela v Stračicah, napoti se jej naproti duhte krvavo maščevanje; sreča jo zgodaj, kakor je dobro izračunal, v samotnej oddaljenosti od vasi blizu nekdanjega vojaškega vadišča velicah Roj — i sicer v družbi dveh tovarišic, izmami jo hinavski z neko pretvezo v stran, ter začne ubogo revo mesariti, da je joj. V naglici i s krčevitim pritiskom zadani vbodi v trebuh, prsi i vrat vržejo nesrečno Franco na tla, kder je k malú potem mlado dušo izdihnola. Morilec, najbrže v strahu pred svetno kaznijo, obrne isti nedolžne krvi še se kadeči nož v sebe; a mora platiti črni čin z dolgim mukepolnim pojemanjem, ker še le kake 4 ure pozneje umrje blizu žrtve svoje zaslepelosti. Tako se je končala tragedija, ki v grozopolnosti v našej bliži i pri nas nema para, ko v vam dobroznanem Pelizzarinem uboji. Bog sodi milo! — 10. t. m. boče v Tolminu velevažna politične zrelosti volilcev tolminskega, bovskega i cerkniškega okraja, ker se boče volil dež. poslanec. »Sočin« i »Slogin« kandidat je: g. Ivan Jeandž, ki ga

dotični manifest imenuje »iskrenega rodoljuba, pravega narodnjaka, poštenjaka i zvedenjaka«. Brž ko ne pa bo zopet drug kandidat izvoljen, ker so priporočevalci premalo pozvedali menjenje volilcev i preveč svojeglavno delali. Sila tudi pri volitvah ni mila. — Strašna suša gospodinj pri nas, vročina je velika, bede ne bode manjkalo, kadar ni polente pri nas, cvete lakota. Brž ko ne profesor Fritz v Zurichu ni vstel tekočega leta v ono ednajsterico, ki nam ima povrniti obilnost egiptovskih debelih let. Danes sem bil tugujoči Jeremija. Bog daj, da sem drugo — Demokrit. Da ste zdravi i čili!

Iz Istre 7. avgusta.

(Učiteljsko zborovanje v Kopru.) »Slov. učiteljsko društvo za koprski okraj« je zborovalo dne 4. avgusta t. l. v Kopru z uže objavljenim dnevnim redom. Te skupščine so se udeležili učitelji in učiteljice tudi drugih okrajev.

Prvo se je volil stalni odbor. Voljeni so bili: g. And. Vrtovec za predsednika, g. Ant. Praprotnik za podpredsednika, gosp. Jos. Sovdat za tajnico, g. Alojzij Bunc za blagajnika in gosp. Mirko Anžlovar in L. Krapš za odbornika.

Gosp. M. Anžlovar prebere svojo temeljito razpravo o kratkovidnosti in kako bi se v šolo zabranila. G. referent nam je odkril marsikaj prav koristnega.

Na to nastopi g. L. Krapš ter prebere svojo nalogo o šolskih zamudah. G. referent se ni popolnoma in stvarno držal načela tej razpravi; vplel je vmes marsikaj drugega, kar ni bilo prav nič v dotiki s šolskimi zamudah. Pokazal pa nam je ipak, da je unet za šolo in nje napredek.

Slednjič govori g. And. Vrtovec o okrajnej učiteljske knjižnici. Slikal nam je potrebo prebiranja dobrih knjig v nadaljno izobraževanje. Odkril je nam na to pomanjkljivost okr. uč. knjižnice v Kopru, katera v resnici po nikakem ne zadostuje učiteljskim potrebam.

Pri vseh točkah so se unele živahne debate, kar gotovo priča, da je učiteljstvo tu v Istri unete za ljudsko šolo. Sklenolo je društvo nekatere prošnje in želje dež. šol. svetu v Trst odposlati. Bog daj, da bi kaj dosegli!

Novi predsednik g. Ant. Vrtovec naznanil še le ob 1. uri popoldne konec zborovanja. Priporoča gg. tovarišem delatnost ter vsklikne trikratni živio Njeg. Velik. presvitemu cesarju Fran Jožetu I., kar dobi navdušeni odmev pričujočih.

Imeli smo nato skupni obed »pri Črnem orlu«, kder se je unela in trajala do 4. ure živahnost v govorih in napitnicah. Po obedu smo ogledali Koper in njegovo okolico, šli na morje, kder smo popevali slovenske pesmi in še le ob 7. zvečer smo zapustili staro mesto Koper.

Opomniti moram, da se je udeležil tega zborovanja okr. komisar g. Simsič. Gg. udom in udeležilcem s Krasa in tržaške okolice kličemo slava in na svidanje tudi pri prihodnjem zborovanju!

V Brežicah 5. avgusta.

Vprašali ste me, če je moje pero uže popolnoma zarujavelo? Jaz vam odgovarjam, da

*) Tako se je tudi zgodilo.

(Uredn.)

**) Ko sem uže spravil totí dopis v zavitek — v nedeljo ob 4 uri popoldne, kar ustrelí daleč na zahodnem nebu, hitro se pooblačí, ter vlíje se — Bogu bodí hvala — čvrst dež. Da bi le dolgo šel! Dop.

za plemenitaše i učeno gospodo. Kakor klóp, tako se prime ta misel čestihlepnega Svatopluka; prav zavoljo tega naroči svojemu poslancu Zemižiznu, ki je tudi spremljeval sv. Metoda v Rim, naj papeža osobno prosi i pregovori za dovoljenje, naj bi se njemu (Svatopluku) i njegovim činovnikom čitala posebe latinska maša.

Toliko bodi rečeno v pojasnilo h koncu papeževga pisma, i da poleg tega tudi vidimo, kako zvižajno so se Nemci poprieli vsacega sredstva, le da so mogli slovanskej napravi škodovati.

Prej omenjeno pismo izroči papež Ivan VIII. Svatoplukovemu poslancu Zemižiznu. Pismo enacega zadržaja pa je prejel tudi sv. Metod od papeža v svojo i cerkveno službeno porabo.

Od istega časa i do minolega leta 1880 je minolo tisoč let; i v ta spomin je lanko leto naš narod obhajal tisočletje staroslovanskega ali našega obrednega jezika, kateremu je dal i odločil papež Ivan VIII. l. 880 v našej cerkvi *proo mesto*.

Leta 1865 se je v Rimu obhajala »tisočletnica« sv. bratov Cirila i Metoda, slovanskih prvih učiteljev i blagovestnikov, tudi s tem, da se je popevala v cerkvi sv. Hironima slovanska liturgija; a tudi pri lanskej »tisočletnici« slovanskega obrednega (liturgičnega) jezika ni Rim zaostal. Dne 27. junija m. l. je v ta tisočletni spomin pel v Rimu slovansko sv. mašo prečastiti otec Ivančević v pričó mnogobrojnega ljudstva, a ni jeden Rimec se ni ob tem slovanskem bogoslužbenem opravilu spotikali.

Povodom omenjenega praznika je pri slovesnem obedu nazdravil prečastiti gosp. kanonik Crnčič Levu XIII. »koji je veoma radostno primio vest ob ovoj svečanosti, pa nij s daleka možda mislio zabraniti slavjansko pjevanje i bogoslužje u Rimu.« Omenil je prečastni i učeni kanonik dalje: »da pape u obće nisu bili protivnici slavjanske liturgije, već su jej pravi protivnici negde drugje bili.«

V Rimu se je lanko leto vršila sv. maša v slovanskem jeziku, i vrhovni načelnik vsega krščanstva se je jako radoval te svečanosti; kaj bi toraj v našej južno-slovanskej domovini moglo ovirati stvarnika v mašnej daritvi čestiti i hvaliti v našem svetem jeziku? Še več! Zgodovinsko velevažna, vsemu krščanskemu svetu i osobito slovanskemu narodu preimenitna je papeževa okrožnica od 30. septembra m. l., katero je poslal vsem patrijarhom, primatom, vrhovnim vladikom vesoljnega katoliškega sveta. Ta okrožnica je blagodejen dih, ki porodi neizmerno dobrega sadu vsemu krščanstvu, osobito pa Slovanom; ona je nova podpora katoličanstva, luč, ki zablíši človeku v temnej noči, da vidi korakati dalje po varnem potu.

Časnik »Reform« piše o papeževj encikliki mej drugim tako: »Slovenski narod se popenja, da napolni siloširno mesto na svetovnem pozorišču; slovanska ideja je sicer narodno i politično mlada, ali ona se velikansko širi in jači. Nič ni bolj pomembno, kakej bodočnosti stopa Slovanstvo naproti, nego da je Rim, ki ima vedno najtanjše čute za realne moči i dejanske reči, govoril o slovanskem gibanju v tistih mejah, kolikor je to cerkvi mogoče. To je prvičkrat, da sta se slovanska svetnika tako počestila, da se je Slovanstvo tako rekoč v cerkvene vele-vlasti sprejelo. Najnovejša izjava iz Rima je pomembna i vredna, da nanjo ozir jemljó tudi tisti, ki so navajeni cerkvenim znamenjem posvetno pomembno prisojati.

Gotovo, veleznamenita je najnovejša izjava papeža Leona (Leva) XIII., če tudi ne v tem zmislu, v katerem jo razlagajo protivniki krščanstvu i Slovanstvu.

Praznik obeh slovanskih blagovestnikov, sv. Cirila i Metoda, ki se je zdaj obhajal 5. julija le v moravskoj mejnej grofiji, razširil se je na vso katoliško cerkev, tedaj na ves svet. Ni v imenu panslavistične ideje, katera, kakor mislijo nekateri,

uže zdaj germansko državno misel (?) v Avstriji zatajuje i na steno pritiska, ni toliko iz ljubezni do rastoče slovanske mogočnosti papež Leo XIII. ukazal, naj vsa cerkev, tudi na Nemškem, Škotskem, v južnej Ameriki, na Filipinskih otocih, v prihodnje vsako leto 5. julija praznuje, ampak z ozirom na slovanskih dežel predručeno politično položje, katero Leo XIII. izrečno povdarja z ozirom na slovanskih katoličanov potrebo, na katere so njihovi cerkveni višji pastirji uže večkrat kazali. To je uzrok tej izjavi iz Rima. Pred 1000 leti sta prinesla Ciril i Metod iz Soluna Slovanom krščansko vero, i z njo omike blaženost. Ali se more danes dvomiti o visokej pomembni obeh slovanskih blagovestnikov gledé evropske zgodovine i velicega slovanskega naroda? Le ozirom se tudi danes na Solun, od kodar je prišla Slovanom luč: sv. blagovestje (evangelije), le ozirom se na balkanski poluostrov: na Bosno, Bolgarijo, Srbijo i Hreegovino, v katerih deželah se je položje slovanskih kristijanov v zadnjih letih bistveno prenačilo; i jedne misli bodemo z najvišjim cerkvenim pastirjem, ki se je ozrl tudi na druge slovanske dežele, da se je za katoliško cerkev začela nova doba, i da ima katoliško Slovanstvo v sebi moč, s katero mora računati previdnost i pravica.

Papež Leo XIII. je z svojo okrožnico od 30. septembra t. l. spoznal Slovanstva realne moči, kakor tudi veliko njegovo pomembno za katoliško cerkev; to je svetovne zgodovine delo, katero se ne more niti zamolčati, niti zatajiti. Rim računi z dejanskimi močmi, to naj bo v poduk vsacemu, kateremu oči še niso tako zagrnene, da ne bi videl v cerkvenih znamenjih tudi njihove svetovne pomembe. To velja v prvi vrsti — Avstriji. Tako nam razjasnuje papežovo encliko dobro podučena »Reform«.

(Dalje prihodnjič.)

zarnjavelo popolnoma se ni, le vem ne, s kakšnimi novicami bi se moglo bralcem cenjenega vašega lista vstrezati; dobro vem, ako bi mogel vam poročati, da pri nas trgovina, kmetijstvo itd. napreduje, vprašali bi me zavzeto: če se je tukaj posrečilo dobiti lek za bolno kmetijstvo in trgovino? a žalibog, pri nas je kakor povsod, vse po starem — gre rakovo pot, v šolah je blaženi nemški jezik na prvem mestu, v sodnih in uradnih prav tako, le ta razloček je, da so sedanji gg. uradniki vsak dan bolj in bolj ne-ljubezni, da celo odurni in grobi; ako prideš ob devetih zjutraj ali ob treh popoldne, začne ti, da je prezgodaj, ako prideš kasneje, pa je prepozno, in končno vse le z nevoljo posluša, in se ve da, le v nemščini uraduje; pa dokler se bo to le po časopisih razpravljalo, veliko ostane vse pri starem, ker Slovenci smo premehki, in preuslužni, ter se preradi ljubeznjivi kažemo; tuji nasproti nam niso taki, ter se povsod kažejo, nikakor ne podvržljivi kakor mi, ampak samostojni kakor gospodarji — na naše zemlji, in naš narod prepokoren se je podvrget tujim silam, ter je rajši hlapec nego gospod v svoji domovini. Vprašal bi vas, koliko časa boste vi v svojem listu nevspešno dokazovali, da same misli in nameni ne vedó do cilja, ampak treba je dejanja. In k temu ni potreba kapitala, ampak možakov in trdne volje; združeno močjo se treba ustavljati tujim navalom, združeno močjo otrestiti tuje sile; a dokler se bodo odlični gospodje z svojimi družinami tej sili udajali, dotle ne dobomo našega jezika v šole, urade in v družbinsko življenje, zakaj priznati mora žalibog vsak, da se preradi poslužujemo tujih jezikov, in da sami sebe preveč ponižujemo; če prav se imenujemo Slovenci ter zagovarjamo in podpiramo vsaj pismeno našo reč, vendar se prevečkrat zgodí, da celo narodnjaki med saboj rabijo tuje jezike. I naše mestece je slovensko, vendar, ako pridete sem, slišali boste malo slovenskega, družine vrlili Slovencev občejujo med saboj — nemški. Ni li to našemu narodu sramota? Dokler ne bomo sami sebe spoštovali, kako hočemo zahtevati, da bi nas drugi spoštovali? dokler se mi sami ne poslužujemo našega jezika, kako moremo zahtevati, da bi se ga posluževali tuji?

Le računimo, uže pojde! ali ni nas večina? saj vedno napredujemo v domačih stvari, bi li ne mogli to pest nemščine prognati z naših veselic in iz naših poslopij? ali ni velik slovenski svet, ki govori slovensko? ne živi več Poljska, Češka, Hrvaška, Slavonija, Bosna, Hercegovina, Bolgarija, Istra, Dalmacija, Rusija itd. ali ne govoré vse te dežele slovenski? naš jezik? le narečje imajo drugo. Naš jezik je lep in bogat, le spoštovati ga moramo, nam morajo biti vzgled tuji, kakor n. pr. Italijan, Nemec, Francoz, Anglež itd. nobenega ni sram, ako ne govori tujega jezika, ampak vsak ljubi in spoštuje svojega. Kako pa mi? mi se nismo učili ni spoštovati ni ljubiti svojega jezika in ni sami sebe, ampak mi hočemo biti sami sužni posameznih tujcev. Sicer je dobro in prav, da smo nadarjeni, da se lahko učimo tudi drugih jezikov, pa ako govorimo tuje jezike, govorimo jih takrat, kadar bomo v tujini iskali kruha, ne pa onim v korist, ki pri nas iščejo kruha, mi si moramo iskati v prvej vrsti spoštovanja in ljubezni do našega jezika, potem smemo preverjeni biti, da ga bodo spoštovali drugi. Konečno moram še omeniti, da prevelika dobrota pri naši stvari ni dobra; ako pride k nam popotni rokodelce, navadno nas ogovori nemški in na prasanje: od kod je, imenuje navadno domačo slovensko deželo, on nas ne poprosi v materinem jeziku, mi pa mu damo dar! ako bi mu ga ne dali, drugikrat ne bi prosil nas več v tujem, ampak v materinem jeziku. Da, ako bi mi ponosno priznavali, da ljubimo svoj narod, svoj jezik, potem bi tudi mi ponosno rekli vsakemu kruhoborcu, ko pride k nam: »ne umejem nemški«; ako je tako ponosno rekel c. k. profesor Adamek očitno pred sodnijo, da ne umeje našega jezika, če prav je naš kruh jedel, zakaj bi tega o našem jeziku ne rekli mi, ki delimo naš kruh onim, ki nas zaničujejo.

Letina bi pri nas bila sicer dobra, toda suša je, vino bo dobro in sklepa se, da bo drago, toda kaj pomaga, kmet ga je uže naprej prodal in vzel denar najdražje po 4 gld., tako mu le malo zaleže, a dati je moral, ker je denarja potreboval; trgovec pa dá zato denar, da bi si kaj pridobil; kmet je primoran svoje blago ceno prodati, trgovec pa tudi svoje denarje vaga, ker ni vsak človek pošten, in kupec večkrat dobi vodo za mošt, to se ve da zaradi sleparjev mora trpeti pravični.

Trgovina je leto za letom slabša, temu nasproti pa moramo največji pridobitni davek plačevati; kdor je lani plačeval 60, plača sedaj 88 gld. pritožbe ne pomagajo nič. O tem drugi pot, ako bo vam ljubo.*

*) Prosimo.

(Uredn.)

Politični pregled.

Notranje dežele.

Cesarja so na popotovanju po Tirolskem in Predalemskem povsod z velikim navdušenjem sprejemali. To sprejemanje je liberalce zelo pobilo, ker je čisto nemško ljudstvo povsod kazalo, da je zadovoljno se sedanjo vlado. Liberalci so pretili, da prelože svoje delovanje na ulice; zdaj jim je pa grof Taaffe pokazal, da tudi njemu niso zaprta pota zunaj parlamenta.

Politiki misli, da cesar prihodnje leto obišče slovenske dežele in Trst. Iz srca želimo, da se to potrdi; presrčen, navdušen sprejem mu je gotov.

Trgovinski minister, baron Pino potuje po Češkem ter obiskuje vse važne trgovinske in obrtniške zavode in naprave, povsod vse natančno ogleduje in pozveduje ter se za vse zelo zanima. Tako njegovi predniki niso delali.

Pomoč kmetom. Znano je, da je grof Hohenwarth v zadnjem zasedanju državnega zbora interpeliral skupno ministerstvo, kako misli kmetiskemu stanu pomoči v obnem propadu. Grof Taaffe te interpelacije ni preslišal, ampak vzel jo v krepke roke, sestavil iz vseh ministerstev komisijo, ki se je s tem prasanjem pečala ter ssetavila program. Vsed tega se uže poča deželanska banka s tem, da prevzame one, na kmetije vknjižene dolgove, od katerih se plačujejo visoke obresti.

Kakor se »Politiki« poročá z Dunaja, vlada ne bo več trpela v upravi svojevoljnega in nepravilnega ravnanja, ampak ostro bo stopala na prste onim uradnikom, ki se ne bodo strogo držali vladnih nazorov.

Ustavoverska stranka se zopet cepi. Segla je predaleč, čez avstrijske meje, i drezala v nedopuščene kroge; iz obeh krogov vržena, začela je tako prodrzno ščuvati, da je to prestrašilo zmernejše nje ude, in so zato začeli delati neko srednjo stranko.

Vodja liberalne stranke g. Herbst je zadnji ponedeljek v Tečnu svojim volilecem dajal račun o svojem delovanju. Volilci so bili iznenadjeni, še poslušali ga niso, tako, da je moral govor ustaviti, predno je prišel do zadnje točke, to je: svojega opravičenja. Sic transit gloria mundi. Laž ima kratke noge. Ustavoverstvo umira!

Na Dalmatinskem še Irredenta ne daje miru; 7. t. m. je v Drišu irredentovec in dopisnik v »Avvenire« Šupuk Paškin zaklal dva vrla narodnjaka, katerih eden, dr. Mate Grubišić, umrl je drugi dan. Tako se pripravlja Irredenta na zvezo z Avstrijo!

Ker se je vojaška granica vtélila v Hrvatsko, nastalo je prasanje, kam ima pripasti Žumberg, ki je bil pred ustanovitvijo vojaške granice pri Kranjskej. »Bud. Corresp.« o tem poročá, da je to prasanje v merodajnih krogih rešeno, ker ima Avstrija nepobitno pravico do tega okraja; pristavlja pa, da oportunitetni razlogi utegno o tem kaj promeniti i da se boste s tem prasanjem pečali delegaciji.

Nadušenje Madjarov do Turčije se je kaj naglo popolnoma ohladilo. Ni še davno, kar so bili največji nje čestilci — dogodba v Trstu s turško sabljó je še vsem v živem spominu. — Zdaj pa so Madjari uže sprevideli, da je Turčija res vsa gnjila, da za njo ni več leka. Tako pravi »Pest. Lloyd«, ki je poprej Turke najbolj zagovarjal i povzdigoval: Turčija je vsa trohljiva, od nje se ne more zahtevati, da bi nove mladike gnala; v evropsko kulturno državo se ne more spremeniti, kolikor bolj jo do kulture silijo, toliko prej je bo konec in res je, da propadu ne more več otihi. — Ako primerjamo to izjavo z govorom, katerega je govoril ministerstva načelnik nedavno svojim volilecem, moramo priznavati, da so se Madjarom začele oči odpirati.

Vnanje države.

Mej črnogorskim knezom in papežem so dogovori zastran uredbe katoliške cerkve v Črnej gori. Posrednik je bil o tej zadevi biskup Strossmayr. Črnogorski knez je dovolil vsem katoličanom cerkveno svobodo in enakopravnost. V Baru se postavi katoliški škof.

Badenski veliki vojvoda postane kralj; v to sta, kakor se poročá, dovolila avstrijski in nemški cesar pri zadnjem sestanku v Gostinu.

Na Nemškem socialisti posebno na Bismarka mrže, pošiljajo mu pisma, v katerih mu preté z smrtjo; napadi na jude se vedno gostejše ponavljajo.

Italijanska vlada se prizadeva, da stopi v zvezo z Nemčijo in Avstrijo, mej tem pa obo-rožuje na vse moči, vtrjuje Verono in v vse šole uvaja take knjige, v katerih so Trst, Reka itd. se-deži Italijan. Prefektur in Istra italijanska dežela!

Na Francoskem je živo volilno gibanje; posebno se trudi Gambetta, da spravi kolikor mo-goče svojih privržencev v državni zbor. Zoper njega pa se je na nagloma vzdignola stranka, ki se hitro množi in utegne še vse njegove na-klepe uničiti.

DOMAČE STVARI.

Cesarjev dar. Cesar je daroval 8000 gld. po toči poškodovanim Štajercem. Prošnje za podporo naj se pošiljajo državnemu poslancu gosp. baronu Goedel-Lannoy.

Razstava v Trstu. Izvrševalni odbor za tržaško razstavo je v seji 8 t. m. sestavil tri odseke, namreč tehnični, finančni in upravni odsek. V tej seji se je tudi naznanilo, da je ministerstvo za pojedelstvo sklenolo za polje-delski oddelek tržaške razstave postaviti 10.000 gld. v proračun za leto 1882.

Za deželnega poslanca je Lil 10 t. m. v Tolminu izvoljen tolminski župan g. Josip Decetah, ki se je večno trudil za ljudsko blagostanje na Goriškem. Dobil je 41. v »Soči« priporočani kandidat, g. dr. Josip Ivandčič pa 21 glasov. — Nam so bile volitvene razmere dobro znane, a zaradi ljubeza miru i ker o volitvenem izidu ni bilo dvombe, nismo se v volitev hoteli vtikati. Nadejamo se, da g. De- vetak bo gotovo poslanske dolžnosti na vsako stran vestno spolnjeval i krepko delal za go- riško deželo; pristaviti pa se nam zdi potrebno le to, da tudi g. dr. Ivandčič ne odrekamo ni zmožnosti, ni rodoljubja in je bil tudi on dober kandidat za našo stvar.

Politično društvo »Sloga«, ki je imelo 11. t. m. občen zbor v Gorici, sklenolo je te le peticije: 1. naj se uvele slovenski kakor učni jezik v c. k. gimnazijo, realko in pripravnico za učiteljice v Gorici; 2. naj se odpravijo eksekutorji za pobiranje davkov; 3. naj se odločita za plačevanje zemljiškega davka dva obroka, prvi do 15. avgusta, drugi do 15. novembra vsacega leta; 4. naj se trgo- vinska pogodba z Italijo tako promeni, da se prepové, ali vsaj z visoko carino oteži uvaževanje vseh poljskih pridelkov iz Italije v Av- strijo, posebno sadja, grozdja in krompirja. Edinost z veseljem naznanja te sklepe, toliko bolj, ker se zadnji trije popolnoma ujemajo z onimi, katere je uže društvo Edinost v obnem zboru v Komnu prav dobro pretreslo ter jih skoro vladí živo priporočí. Pri novej volitvi je bil za društvenega načelnika zopet izvoljen dr. Tonklič.

Kreditni zavod. Gosp. Polid je raz- poslal rodoljubom v Trstu i na Primorskem ta le poziv: Zamoljen od više domoljubah Pri- morja i Tersta da sazovem nekoliko oddelnih muževah Primorja i Tersta na jedan zastanak u kojem bi bio razpravljen več u naših pri- morskih novinah potaknuti predmet: »O koristl i shodnosti oživljenja jednog našeg viere- sijskog zavoda za Primorje i Terst« — činim to dobre volje, te molim Vas Gospodine, da dojdete na jedan dogovor koji će se deržati o tom predmetu Nedjelju 21. o. m. o 10 satih u jutro u prostorijah Čitaonice, Via della Poste N. 10, sa sledećim dnevnim redom: I. Izbor Predsjednika za onu sednicu; II. Razprava o zavodu; III. Razprava o eventualnih pravilih imajuć se predložiti visokoj vladi; IV. Izbor privremenog odbora. — Mi želimo temu podjetju najboljši vspeli in živo priporočamo to vele- važno stvar vsem rodoljubom.

Dr. Levičnik, okrajni sodnik v Ptujem, poklican je v pravodno ministerstvo. To je tisti vrli naš rojak, zoper katerega je nedavno graška višja deželna sodnija ukazala preiskavo, pri ka- terej pa se je našlo vse v najlepšem redu. To je štajerskim nemškutarjem trda zasušnica.

Knjige iz Jurčičeve zapuščine prodajata ljubljanska knjigotržca Gerber in Gion- tini. Te knjige so: »Na Žirinjah«, »Dr. Zober«, »Mej dvema stoloma«, »Tugomer«, »Župnik Wakefieldski«, »Kalifornske povesti«, »Zimski večeri«, »Cvet in sad«. Knjige so uže same ob sebi vsega priporočila vredne; Slovenci pa naj bi še toliko bolj segali po njih, ker se iz sku- pila podpira stara Jurčičeva mati.

Kranjska kmetijska družba po- deli nekoliko podpore za napravo in vzdrževanje šolskih vrtov pri ljudskih šolah in pa z povz- digo in zboljšanje domače ovčje reje. Dotle- ne prošnje naj se vložé pri glavnem odboru kra- njske kmetijske družbe do sv. Mihela; potrditi pa jih morajo prvostojniki krajnih kmetijskih podružnic.

Blejsko jezero je priznala višja de- želna sodnija v vlast blejskemu grajščaku, g. Ruardu v tožbi z erarjem, ki je menil, da je javno imenje.

Češko narodno gledališče je 12. t. m. do tal pogorelo. Pred 13timi leti so mu z veliko slovesnostjo vložili temeljni kamen ter od tega časa monumentalno prekrasno zgradbo na narodne troške delali. Imela je pričati češko slavo in vsak pravi Čeh je bil ponosen nanjo. Ali svet obrača, Bog obrne. Uničeno je mno- goletno divno delo človeških rok, spepelelo je veselje, da se slovesno odpra Talji posvečeni

hram meseca septembra tega leta; en večer je zagrebel lepo nadejo ter hudo zadel ves češki narod. Tudi nam, ki smo z severnimi brati vred veselili se srčno tega ponosnega dela slo- vanskih rok i slovanskega uma, storilo se je bridko; srce nam je zatrepalo, ko je brzjav prinesel žalostno vest. — Čebi so prebili mnogo nesrečnih dni; tudi 12. dan avgusta 1881 uversté mej nesrečne dneve; ali poguma nikoli niso izgubili, tudi takrat ne, ko je njihovu narodu grob zija. Prebijó tudi to nesrečo, i novo, še lepše naravno gledišče bo toliko sijajniše pri- čalo češkega naroda nevenljivo slavo. Ogenj so baje zanetili neprevidni kleparji, ki so pod streho zadnja dela izvrševali. Škode je nad en milijon, zavarovano je bilo za 400.000 gld. Še tisto noč so v Pragi nabrali 8000 gld. podpore; praški mestni svet je dovolil 50.000 gld. Veliki slovanski časniki vabijo k podpori.

Ljudska šola v Sežani. 13. t. m. je bila tam v štiri razrednej šoli prekušnja. Izmej 209 učencev je bilo obdarovanih 23, dobro je izvršilo šolo 116, slabo pa 35, izprašana 2 nista bila, 33 jih je obiskovalo pripravljalni tečaj. — Po preskušnji je napravil okrajni šolski svet šolsko veselico na vrtu gostilnice Scaramanga, kder so učenci igrali glediščno igro, peli in deklamovali. Vse se je jako dobro izvršilo. Fan- tiš je govoril zahvalni govor, pela so je cesar- ska pesem in zadonel je trikratni »živio« cesarju. Potem so srečni dečki plezali na drevo, kder so bili obsešeni darovi. Te slovesnosti se je vle- ležilo mnogo tujcev iz raznih krajev in vse tržaške rodovine, ki so prišle v Sežano na po- letni blad. Igrala je vsa banda polka vrhovnega vodja Albrehta, ki je bila na prehodu v Sežani nastanjena.

Delalsko društvo. Koncert, ki ga je priredilo 14. t. m. »delalsko podporno društvo«, bli je sijajen. Akopram je bilo grdo vreme, prišlo je vendar obilo občinstva, da se je dvorana na- polnila. Spored se je vršil točno; začel se je s trikratnim »živio!« na cesarja; godba je zaigrala carsko himno, katero je občinstvo stojé odkrito poslušalo in gromovito aplavdiralo. Pesem »Kdo je mar« se ni še v Trstu čula javno pri kakem koncertu, spremljano z orkestrom je pelo nad 50 pevcev izvrstno in rokopolos občinstva ni pojeval, dokler se ni ponovila. Enako ste se prikupili pesmi »Cigani« in »Oblakom« katero zadnjo je pel mešani zbor. Deklamacijo »Medeja« je deklamovala simpatična gospodična J. Ha- kljeva tako spretno, da je bil sleherni zamaknen v deklamovalko, žela je obilo pohvale. Krepki go- vori so vsi poudarjali delalski stan. Srečkanje 12. dobitkov se je brzo izvršilo, potem pa je bil ples, katerega je mladina teško pričakovala, trajal je do 2 ure. Občinstvo je bilo zbrano in počastilo je koncert tudi mnogo gostov od daleč. Stem koncertom je delalsko podporno društvo pokazalo, da ima zdravo podlogo, krepke moči, na katere je lahko ponosno. Društvena lepa za- stava je plapolala z galerije; tedaj se je vsak lahko prepričal, da ni prepovedana, kakor so hudobni, narodu sovražni jeziki legalí, da bi odvrčali delalce od društva.

Matične slovenske odbor priob- čuje ta le oglas: Matičine društvene razmere so z malimi izjemami toliko urejene, da je za na- prejšnjo mogoče kurentno delovanje. V prvej vrsti je zdaj nalog gospodom poverjenikom, da z svojo prijazno pripomočjo gredó odboru na roko in da se ta teško doseženi red nadalje ohrani. Zato se odbor obrača do svojih zastopnikov, gospodov poverjenikov, z najodličnejšo prošnjo, naj blago- volé od društvenikov pobirati letnino za l. 1881., spisati poverjeniške pole, zaznamovati slučajne spremembe o izstopivših, umrlih ali premeščenih starih članih, in tudi naznaniti nove ude, ki so svoj pristop k »Matici« ondi oglasili z vsemi podatki, ki so potrebni, da se vsak pravilno vpišati more. A tudi naznanjeni dolgovi naj se izterjajo, kar se tu in tam dozda še ni zgodilo. Imenike in nabrane doneske sprejema jedino le blagajnik, g. Ivan Vilhar, ki je s tajnikom v vednej dotiki, in mu izroča to, kar mu gre. Odbor dalje prosi, da se plačilni izkazi z do- neski vred pošljejo zato, ker je za časa treba imenik za tisk prirediti, v katerem se bodo ti- skali le oni člani, ki so svoj prinos o pravem času »Matici« oddali; isto tako se knjige pošljejo le rednim plačnikom. Kakor družba sv. Mohora ne daje svojih knjig »na upanje«, tako jih tudi »Matica« ne bode dajala, kar bodo gotovo odo- bravali vsi rodoljubi, katerim je obstanek »Ma- tice« pri srci. Članom, ki so v neposrednej zvezi z »Matico«, bodo se pa knjige naravnost po pošti pošiljale. Take pošiljave so najcene pod odprtim, pa dosti varnim zavitkom. Kdor jih želi na ta način prejemati, naj z svojim vsako- letnim doneskom pošilja blagajniku 15 soldov več za poštnino.

Učiteljska služba. Na štirirazrednej ljudske šoli v Vipavi je razpisano učiteljsko

mesto s 500 gld. letne plače. Prošnje naj se vložijo vsaj do 24. avgusta t. l. pri c. kr. okrajnem šolskem svetu v Postojni.

Mrtve našen. kakor se nam poroča iz Trebiča, bil je 21. min. meseca nek človek blizu Frnetiča. Zadel ga je kaplja, tako je rekla komisija, ki je to stvar preiskavala. Po obleki soditi, bil je iz goriškega okraja; pokopali so ga v Trebiču. Magistrat je to v Gorico naznanil i res je prišla mrtvega žena, katere je povedala, da je nje mož zblaznil i dom zapustil. Odkopali so ga 10 t. m. Žena je potrdila, da je v resnici nje mož, Anton Pahor po imenu.

Delalskega druživa. Znamenja iz kovine in trakovi se dobivajo v društveni pisarni po 32 kr. Kdor želi katero kupiti, oglasi naj se pri tajniku.

Tržno poročilo.

Kava — brez spremembe, cene trdne; prodaja se po zadnji naznanjenih cenah.

Olje — fino namizno je uže sopet poskočilo; jedilno brez spremembe. — Namizno velja gld. 55 do gld. 63.—, jedilno gld. 38 do gld. 41.—, bombažno gld. 32 do gld. 37.

Sadje. Došla je nova sultanina in opaša; prva prodaja se po gl. 44 do gl. 45, druga po gl. 24.—, pa cene bodo zdaj padle, kakor hitro dojde več blaga. — Rožiči novi stanejo gl. 8/10, pa cene vtegne v kratkem pasti do gl. 7. — Mandlji so poskočili in veljajo gl. 80 do 85. — Pomerance in limoni gl. 9 do 12.

Riž — prodaja se po trdnih in rastočih cenah; italijanski po gl. 18/10 do 23.—, Rangoon gl. 13 do 13/10.

Mast in špek — prodajata se še vedno po trdnih zadnji naznanjenih cenah, katere vtegnejo brže poskočiti, nego pasti.

Petrolije — je poskočil za 3/10, ker so došla poročila iz nemških luk o viših cenah, danes stane petroleje gld. 10 brez odbitka.

Domači pridelki. — Fižola cene vedno trdne z nagibom za zvišanje. — Rudeč gl. 11.—, bohinec gl. 13.—, bel gl. 10/10, mešan gl. 9.—, koks gl. 14.—. Za kesneje dobro prodal se je rudeč fižol gl. 12 do 12/10. — Maslo gl. 84 do 85. — Srbske in bosanske slive so drage, ker jih je prav malo; stanejo gl. 30 do 33.—, hrvatske, kranjske, štajerske po gl. 16 do 18.

Žito. — Kakor smo zadnjič vganili, poskočila je pšenica za gl. 1/10, denes stane 100 K. pšenice gl. 13/10. — Kozuza prodaja se po trdni in stalni ceni gl. 8/10.

Dunajska borza

dne 16. avgusta.

Enotni drž. dolg v bankovcih	77 gld. 65 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	78 " 45 "
Zlata renta	94 " 10 "
1860 državni zajem	132 " — "
Delnice narodne banke	832 " — "
Kreditne delnice	362 " 70 "
London 10 lir sterlin	117 " 55 "
Napoleoni	9 " 34/10 "
C. kr. cekini	5 " 55 "
100 državnih mark	57 " 35 "

Ljubljanske srečke

po 28 gld. — plačujoče na mesečne obroke po 2 gld. — ali na tedenske obroke po 50 kr. pri **Josipu Zoldan-u** verifičniški ured za vsa loterijska zrebovanja, v Trstu, v hiši Stratti poleg c. k. namestništva.

Važno gospodinjam!

Moj najboljši in izvrstni

stroj za pranje in izžemanje

se skrbnim gospodinjam ne more dovolj priporočati. Daje pri prihranbi mnogo časa in materiala in z največjim varovanjem najčistše perilo, kakor se z roka nikoli ne more prirediti. Edino ženska zadostuje, da perilo srednje hiše v nekaterih urah popolnoma osuši. — Cena stroja z namiznim kolesom je 15—20 gld., stroju za izžemanje 35—50 gld., stroju za pranje z mahavnim kolesom 15, 40, 45, 50 gld.

(15—2) **Daniel Schmid,** Wien, Mariahilf, Stumpfergasse Nr. 49.

Skladišče vsakevrstnih Singer-jevih ameriških šivalnih strojev.

Amerikanski Singer-jevi stroji s pobiljšanim mahavnim kolesom. Ti stroji so pridobili na vseh razstavah darila, so najboljši, in poročajo dajem za nje 8 let, akoprav Singer & Comp. za svoje samo 5 let garantira. Skladišče od Howaja, Wilsona Weeler-ja itd. Naročila iz dežele in poprave se cenijo in natančno izvršujejo. Prodaja tudi in plačilne dele po 1 gld. na teden. Pritiklina, kakor šivane, sukanec itd. po najnižji fabriški ceni.

(12—8) **Filip Battich,** Aquedotto št. 23. Trst.

Vinske sesalke

(pumpje) najboljša sestava, pri shodu vinorejev na Dunaji z državnim in enim zlatim darilom zaradi dobre izdelave odlikovane, s vsi pritliklino; prave ameriške cevi z dveletnim poročstvom, Mousseux, sodei, menjalne in kljunaste pipe, prehodne zaklopnice in vsi izdelki iz kovine pri **Franco Syrowy,** Wien, III. Bezirk, Fasangasse Nr. 18. v lastnej hiši. (24—8)

Ravnanje z vinom

se dajansko uči v novo izdani knjigi z recepti, ktera obsega: navod k požlahtenju kislega, pustega natornega vina, napravlanje vina brez grozda; vina iz drožij (iz 100 litrov 1000 litrov) s pristavkom popolnoma zdravih snovi za ceno domačih pijač, in fina vina v butelji; dalje naredbo umetne prav dobre pijače iz sadu, vinskega ometa, ometa esence, žganja, ruma, likera, sadnih izlečkov, drožij, dišav, zdravilnih spiritoznih balzamo, mija, in nad 1000 trgovinskih stvari, ktere dajejo več ko 100% dobička. — Cena 3 gl. — Naročnje se z gotovim denarjem ali poštanim povzetjem pri: **Marija Hrdlička,** c. k. priv. lastnica, Wien, Wieden, Hauptstr. Nr. 36, I. Stock 34. (24 19)

Glavna zaloga

izvrstne

PIVE iz pivovarne STEINFELD

(bratov Reinighaus v gradu)

pri

(52—33)

ANT. DEJAK u jun.

via degli Arstitti v Trstu.

Prodaja v sodcih in boteljah.

Na prodaj so tudi drožje (feccia di birra).

Na sto tisoč ljudi

ve hvalo za lepe, goste lasé edino obstoječej c. kr. in kr. ogersko izključljivo privilegiranej

Esenci

za lasno in bradno rast,

ki tudi grinte brez sledu prežene, kakor k njej spadajoč pristne pomadi iz štajerskih planinskih zelišč, ali orekore iz c. k. in kr. ogerski izključljivo privilegirane fabrike

M. A. Herdlička

Na Dunaji, Wieden, Hauptstrasse, št. 36.

To nepresegljivo sredstvo je moja mnogo imenovana esenca za lasno in bradno rast, ki pri pravilni rabi in s prideto pomado štajerskih planinskih zelišč ali orekovim izlečkom uže v kratkem času celo na najbolj golih krajih napravi goste lasne prejšnje barve! Mnogo mladih mož ve hvalo za lepe polne brade moje esenci za lasno in bradno rast. Če lasje le izpadejo, vpliva uže v osmih dneh, pri grintah uže po trikratni rabi.

Prav nič škodljivo in najboljše barvilo za lasne »Koppitzinal« (brez primešane nečistot) ki barva v vseh barvah črno-rumeno ali svetlo-rumeno ali 10 minutah pod poročstvom. — Naročila naj se pošiljajo glavni zalogi ces. in kr. ogerski izklj. priv. esence za lasno in bradno rast

Moja oca. in kralj. ogerska izključljivo priv. Esenca za lasno in bradno rast ozdravlja v vseh primerljajih bolne lasne koranike popolnoma in v najkrajšem času zagotavlja do najpoznejše starosti zelo goste lasje, vpliva prav prijetno na glavo, brani od vsake glitčne in revmatične glavo-boli in odpravlja vse kožne neznane. Resnica je, da je dobilo stotero oseb, ki so bile popolnoma brez brade ali plešaste, uže od enega do treh mesecev, v primeri tedaj v neverjetno kratkem času, lepo in gosto polno brado, ali goste polne lasé. Zadržujejo mnoge zahvalnice so razstavljene.

Naročila naj se pošiljajo glavni zalogi ces. in kr. ogerski izklj. priv. esence za lasno in bradno rast

Marije Ane Herdlička

c. k. in kr. ogerski izklj. posestnici privilegija

Wieden, Hauptstrasse 36 na Dunaji.

Cenik:

1 velika alabastrova steklenica dvojno močne esence za lasno in bradno rast	3 gl. 51 kr.
1 majhna	2 " — "
1 alabastrova steklenica pristne pomade iz štajerskih planinskih zelišč	1 " 50 "
1 alabastrova steklenica pristne pomade orekovega izlečka za obnovljenje las	2 " — "
Pristno lasno barvilo »Koppitzinal« za rudoče, črne, rjavke, ali svetlojavne št. 1 (plavo) št. 2 (rumeno) obe steklenici s pladnjema in krtičama velja 1 steklenica olja orekovega izlečka za obnovljenje las	1 " — "
Pomada orekovega izlečka kosmetik v plačicah	— " 50 "

Naročila iz inozemstva ali domačih dežel se proti pošiljatelj ali porotici ročno in naglo vrše.

Zavitek 30 kr. več. (24—19)

H. Lazen-ova fabrika
Pariz — Mannheim — Dunaj
priporoča svoje znane kmetijske stroje vsake vrste, zlasti lahorne
ročne-mlatilnice in slamo-reznice
po najnižjih cenah.
Zastopništvo in zaloga
pri
A. Debevo-u,
v Ljubljani, Rimska cesta (Gradišče) št. 19.
■ Ceniki gratis in franko. ■ (3—2)

Najstarejša avstrijska zavarovalnica
c. k. priv.
Azienda Assicuratrice
v Trstu
ustanovljena v letu 1822 s poročstveno svoto nad osem milijonov goldinarjev
(ki so bili po predpisu V. 214 trgovinskega zakonika v zadnjem glavnem zboru dokazani, priporoča se za zavarovanja.)
1. Zoper škodo po požarih na poslopih, fabrikah, pohištvi, zalozah z blagom, shrambah s poljskimi pridelki, kakor tudi na drugem premičnem blagu.
2. Zoper škodo na potih po mokrem in suhem.
3. Zavarovanje na človeško življenje v vseh razmerah.
4. Zavarovanje zoper nesreče na životu in življenju.
Azienda Assicuratrice, ki si je od svojega ustanovitvenja pridobila zaslužno dobro ime v avstrijski državi in zunaj nje, zavaruje po najcenejših vplačilih i najslabodnejših pogojih in daje se svojo poročstveno svoto p. n. občinstvu gotovo varnost.
Pozvedovanja vsake vrste radovoljno daje pregled brez plačila deli in zavarovalne ponudbe sprejema
vodstvo v Trstu
via S. Nicolo št. 4.
Kakor tudi zastopništva in glavna društvena opravništva v vseh večjih krajih avstrijske ogerske države in v Italiji. (12—8)

Ni sleparstvo!

Iz c. kr. zastavnice dunajske rešene

Žepne ure

izjemno cenó, namreč

70 odstotkov pod kupno ceno.

Razne komisijske zaloge ur, od največjih švajcarskih tovarov, se je v c. kr. zastavnici zastavilo, a ne rešilo, tedaj so zapadle po javni dražbi prišle po neverjetno nizki ceni nam v last.
Mi moremo tedaj ure zlata srebra in niklja, najboljše švajcarske izdelke, vse s 5 letnim poročstvom, samo da dobimo svoj denar, prodajati 70 odstotkov pod fabriško ceno, ure so skoraj zastojni.
Vsak človek, naj si je bogat ali ubog, potrebuje vendar uro, ki je čisto najzvestejša prijateljica in spremljevalka skozi celo življenje; tako priliko, prijetno in nikdar vračajočo se, ima zdaj vsako, da si more preskrbeti skoraj zastojno solidno, fino, ga rantrano in na minute regulirano uro, ker je naše fabriško osoje vse ure še jedenkrat reguliralo. Vsaka ura ima švajcarsko fabriško znamenje.
Poročstvo je tako zagotovljeno, da se s tem javno zavežemo, vsakemu naročniku takoj brez ugovora novost povrniti.

Zapisnik žepnih ur.

1. ura na valjar iz teškega srebrnega niklja, fino na trenotek regulirana gravirana in gvilširana, z 8 rubini, s ploščatim steklom, emailirano urno ploščo in posebnim krovom zoper prah, in fino zlato facon-urno verižico, ki je stala preje gld. 12, velja zdaj samo gld. 5.50.

2. žepna ura na sidro iz teškega srebrnega niklja, fino na trenotek regulirana, gvilširana, s 15 rubini, s ploščatim steklom, emailirano urno ploščo in kazalom za sekunde, s fino urno facon-verižico od talmi- zlata, preje gld. 20, zdaj samo gld. 7.

3. remontoir ura, iz najfinjšega double-zlata brez ključka za navijati na kozel, pod poročstvom ohraniti si zmirno zlato barvo, izvrstno na minute regulirana, z dvojnimi krovom, dekorovano email. urno ploščo in privilegirano delo, obdarovana izvrstna ura z verižico iz talmi-zlata, preje gld. 24, zdaj samo gld. 10.20 — Teh ur je malo.

4. srebrna remontoir ura, iz pravega 13 lotnega srebra, potrjena od c. kr. kovnega urada, navija se na kozel brez ključka, z nasprotnim zoprom in kazalno pripravo fino s privilegijem, na minuto repasirana, s ploščatim steklom, email urno ploščo in kazalom za sekunde, v notranjem s kristalnim krovom in koleci od niklja, vsa transparentna, najboljša, najcenejša in najlepše izgledajoča ura sveta, preje gld. 30, zdej samo gld. 16.

5. srebrna ura na sidro, iz pravega 13 lotnega teškega srebra, potrjena od c. kr. kovnega urada, s 15 rubini, na sekundo repasirana, s ploščatim steklom, email urno ploščo in kazalom za sekunde, preje gld. 24 zdaj pozlačena samo gld. 12.50.

6. srebrna ura na valjar, iz pravega 13 lotnega srebra, potrjena od c. kr. kovnega urada, z 8 rubini, na minuto repasirana, poslana elektroglavanskim potom, tako, da se je od prave zlato. ne more razločiti; preje gld. 15 zdaj samo gld. 9.50.

7. ura za gospé iz pravega 14 karat. zlata, potrjena od c. kr. kovnega urada, vrlo, fina, elegantna ura z najfinjšo benečansko facon-verižico za okolo vratu v finem baržunastem etuji; preje gld. 30, zdaj samo gld. 10.50 — Tacega še ni bilo.

8. fina zlata remontoir ura, 13 karat, po gld. 40, 50 najfinjša savonette-ure. preje po gld. 100

Naslov:

Uhren-Ausverkauf

VON

A. FRAISS,

Rothenthurmstrasse 9, parterre, gegenüber dem erzbischoflichen Palais. Wien. (6—5)

Latteria Milanese

11 Via dell'Acquedotto 11
V omenjeni prostor se pošilja vsak dan iz Latteria Milanese trvdke Bühringer, Millus et Co. v Milanu svežo mleko, kakor tudi najfinjša milansko surovo maslo najboljša vrste na prodaj.
Liter mleka velja 16 kr.
Kozarec " 5 "
Naročnikom se mleko po 16 kr. liter na dom pošilja. Naročila se za zdaj sprejemajo v prostoru (13—12)
11 Via dell'Acquedotto 11.

Auerovo

najboljše barvilo za lasé za bleasto, rujavo in črno edino najboljša na olinentu, s poročstvom, da se porčne zmesek, barva v 15 minutah in stalo, da se barva pri umivanju ne odmika. Patent za Austro-ogersko. Cena za karton tekočina za žicoblasto 4 gld. — za črno ali rujavo 3 gld. — z natančnim naznanilom, kako se ima rabiti 20 kr. več v gotovini ali s povzetjem.

Koppitzinovo

najboljše sredstvo za ohranjanje ože zoper protin, revmatizem, kožne spuščeje, stare in nove rane, otekline, kakor tudi zoper vsako drugo zunanjo bolezen steklenica 1 gld. 20 kr. v gotovini ali s povzetjem, z ovitkom 20 kr. več. Mnogo spričal leži na razgled pri M. Hrdlička, c. k. priv. lastnik na Dunaji, Wieden, Hauptstrasse št. 36, kamor naj se pošiljajo vsa naročila. (24—12)

Temeljita pomoč

vsem, ki so v želodci ali trebuhu bolni.
Ohranjanje zdravja
naslanja se večjim delom na čiščenje in snajenje sokrovce in krvi in na pospeševanje dobrega prebavljenja. Najboljše za to sredstvo je
dr. Rosa življenski balzam.

Življenski balzam dr. Rozov odgovarja popoln vsem tem zahtevam; isti očisti vse prebavljene, nareja zdravilo in čisto kri, in trplo dobi svojo prejšnjo moč in zdravje zopet. Odpravlja vse teško prebavljanje, osobito gnoj do jedi, kislota riganje, napetost, bljemanje, krč v želodci, zaslinjenost, zlato žilo, preobleženje želodca: jedili itd., je gotovo dokazano domače sredstvo, i se je v kratkem zaradi svojega izvrstnega uplivanja obče razširilo.
1 velika sklenica 1 gld., pol sklenice 50 kr.

Na stotine pisem v priznavanje je na razgled pripravljenih. Razpošilja se na frankirane dopise na vse kraje proti pošiljatelju poročstvom svote.

Prečastiti gosp. Fragner!

Naznanjam Vam, da je od Vas prejeti dr. Rozov življenski balzam storil pri meni najboljši uspeh; že eno leto ga rabim, in od tega časa je moje zdravje stalno dobro. — Četiri leta sem živim v Slavoniji, in poleti vlada tukaj tako huda mrzlica, da se me je vsako leto lotila; toda leta 1879 sem jo s pomočjo dr. Rozovega življenskega balzama odvrnil; prej me je mučila slabost želodca, a zdaj me je ponehala. Vseled tega sem ta balzam mnogim nasvetoval, in vsakemu je v korist; bom ga dalje vsem priporočal.

Blagovollite mi zopet tri velike steklenice dr. Rozovega življenskega balzama poslati.

S spoštovanjem Vam udani sluga

Štefan Tobl,

mašinski ključar v Egemeske pošta Koska.

Svarjenje

Da se izogne neželjenim napakam, zato prosim vse p. n. gg. naročnike, naj povsodi izrečno dr. Rozov življenski balzam iz lekarne B. Fragner-ja v Pragi zahtevajo, kajti opazil sem, da so naročniki na več krajih dobili neuspešno zmes, ako so zahtevali samo življenski balzam, in ne izrečno dr. Rozovega življenskega balzama.

Pravi dr. Rozov življenski balzam

dobi se samo v glavni zalogi izdelovalca B. Fragner-ja, lekarna »k črnomu orlu« v Pragi, Ecker Spornergasse Nr. 205—3.

V Trstu: P. Prendini, lekarničar; G. Foraboschi, lekarničar, Jak. Serravallo, lekarničar.

V Gorici: G. Cristofaletti, lekarničar; G. B. Pantoni, lekarničar. V Oglije: Damaso d'Elia.

V Zagrebu: Sigm. Milbach, lekarničar.

Vse lekarne in večje trgovine s materialnim blagom v Austro-Ogerske imajo zalogo tega življenskega balzama.

Tam se tudi dobi:

Pražko domače mazilo

zoper bule, rane in vnetje vsake vrste.

Ako se ženam prsa vnamejo, ali strdijo, pri bulah vsake vrste, pri turih, guojnih tokih, pri črvi v prstu in pri nohtanju, prizlebah, oteklinah, pri izmaščeni, pri morski (mrtni) kosti zoper revmatične otekline in putiko, zoper kronično vnetje v kolonih, rokah, v ledji če si kdo nogo spahne, zoper kurja očesa in potne noge, pri razpokanih rokah, zoper lišaje, zoper otekline po piklu mrčesov, zoper tekoče rane, odprte noge, zoper raka in vneto kožo ni boljšega zdravila, ko to mazilo.

Raba je priprosta; mazilo (žavba) se namaže na platneno robec in se pritiska na bolno stran. Čez 4—6—8—12 ur se naredi nov flaster. — Zaprtje bule in otekline se hitro ozdravijo; kjer pa ven teče, potegne mazilo v kratkem rso opuzijo na-se, in rano ozdravi. — To mazilo je zato tako dobro, ker hitro pomaga in ker se po njem rana prej ne zaceli dokler ni rana bolna ognjica vena potegnena. Tudi zabrani rast divjega mesa in obvaruje pred snetom (črnilm prisadom); tudi bolečine to hladilno mazilo poteti. — Odprte in tekoče rane se morajo z mlačno vodo umiti, potem še le se mazilo nanje prilepiti.

Škatljice se dobodo po 25 in 35 kr.

Balzam za uho.

Skušeno in po mnogih poskuzih kot najzanesljivejše sredstvo znano, odstrani naglušnost in po njem se dobi tudi popolno uže zgubljeni sluh. 1 sklenica 1 gld. a v. (15—7)